

הגות מחשבה ומוסר בענייני מרשת השבוע
ובידינו הלכה מתורתם של יושבי בית המדרש בניכסם

פרשת
תרומה
גליון 201
• תשע"ח •

מסנת
חכמים של
מתורתם
של
רבתינו

נתן לנו את תורתו • הרה"ג רבי שמעון היאס שליט"א

מסנת היום

אופק רכסים

4:56 הדלקת נרות

6:21 זריחה

..... סווק"ט:

8:22 מג"א

8:31 (מג"א 72)

9:07 גר"א

10:03 סו"ז תפילה (ב)

11:54 חצות

5:26 שקיעה

6:04 צאת השבת

6:38 ר"ת

"ונתתה אל הארון את העדות", פירש"י: שהאי עדות קאי על התורה שהיא עדות ביני וביניכם שצויתי אתכם מצוות הכתובות בה. עכ"ל.

והדברים חתומים, מאי עדות זו, והרי התורה עצמה היא הנותנת חיים - להוראות לחיים, היאך לעשות רצון נותן החיים. ויש להציע בס"ד ביאור: כתיב במדרש תנחומא בפרשתנו, שכל הכסף וכו' שהתורה האריכה לפרט גם לרמז על הצלם שחלם מלך בבל בריש ס' דניאל שעשוי מכסף וכו' שרומזים על ד' מלכויות המתוארות בס' דניאל פ"ב באורך.

והיצר הרע הרוחני הוא מלאך מאש, וכיצד יתכן לנצחו. וע"כ מוכרח הוא העוסק בתורה, לחבר תורתו לנותן התורה, שהוא הנותן חיל לתורתו שתעזרהו ללחום, ותנצח יצרו. ע"ד משאחז"ל כל שירתו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. פירוש, דע"י יר"ש, תורתו מתחברת לנותן התורה, ורק ע"כ יש כח לתורתו לנצח יצרו הרע. וכבר נמצאו ת"ח כדואג וחביריו, שתורתם לא סייעתם, והוא מטעם הנ"ל, ה י ה

נמצא

דג' האבנים הנ"ל.

דהיינו, תורה, יעקב אבינו,

ויצר. כרוכים זה בזה. דהיינו, דא"א

לתורה עצמה, בלי לומד התורה,

דהוא יעקב. וא"א שניהם בלא

שישבר את האבן השלישית

שהוא היצר

יראתם לחכמתם.

נמצא דג' האבנים הנ"ל. דהיינו, תורה, יעקב אבינו, ויצר. כרוכים זה בזה. דהיינו, דא"א לתורה עצמה, בלי לומד התורה, דהוא יעקב. וא"א שניהם בלא שישבר את האבן השלישית שהוא היצר. וכשאתנהו לכולהו, גם עמלות בתורה, וגם מלחמת היצר, יש כח למלך המשיח להושיע את ישראל, וכדכ' במדרש תנחומא הנ"ל.

אכן רק ע"י התורה אפשר שתהי' עדות שהמצוות נתנו ע"י מלך רם ונישא. ולא רק ענייני חכמה עמוקה. יה"ר שנזכה לידבק בתורה, ובנותן התורה, ועי"ז נזכה לחיי עולם זה ובבא.

אכן יש להוסיף שצריך להודות לנותן התורה, שנתן לנו תורה נפלאה שע"י לימודה וקיומה ניתנת לנו אפשרות להתחבר לנותן התורה ועי"כ כולם יראו שזוהי רק תורתו של מלך רם על כל רמים ונישא על כל נישיאם.

אכן ברוך... ונתן לנו את תורתו.

לעילוי נשמת

ר' משה בה"ר רחמים ומרת נתן
תורת ז"ל
נלב"ע ז' שבט תשס"ד

והזנו מרת רחל זינת בת בה"ר
אברהם ומרת נחמן נטאל תורת
ע"ה
נלב"ע יז שבט תשס"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

למערות והארות
ולמשלוח חומר לעורך
בפקס: 153-4-653-1557

לתרומות והנצחות
בטל': 054-84-68706
ובמוקד "גדרים פלוס"
'קרן תורתנו' קוד 103

לקבלת העלון במייל:
Mishnatar@gmail.com

השמה בחלקן - ברוחניות

"אני ה' אלוהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" כתוב שאפילו עבד לא היה יכול לצאת מארץ מצרים כל שכן אומה שלימה, יציאת מצרים הייתה נס עצום. נס זה לא נעשה בשביל שנהיה בני חורין, אלא בשביל שנהיה עבדי ה' במקום עבדי פרעה. להיות עבדי פרעה זה הכי גרוע אך להיות עבדי ה' זה הכי טוב. כתוב על מצות יציאת מצרים "וראתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" איך על ידי יציאת מצרים את כל מצות ה', מפרש האור החיים כי היציאת מראה שאנו עבדי ה', ואם אנו עבדי ה' זה סיבה לשמור את כל מצוות ה'. אפילו בכך שנקבל עלינו יחשב שקיימנו. מזכרת נוספת שהיא חלק מאתנו זה "ועל ברייתך שחתמת בבשרנו". ה' יעזור שנזכה להיות היכל ה' המה.

פרשיות השובבים שעוסקות במתן תורה ויציאת מצרים זה נותן לנו כוח לעמוד בניסיונות.

אמרת המשנה

אמרות חכמה ומוסר מאת מרן המשגיח זצוק"ל

◆ מפתח הברכות ◆

"בכל דור יש אדם אחד שמפתח הברכות נמסר לו. שאלוהו, ילמדנו רבנו מי הוא. המשנה זצוק"ל הרבה מעט ואמר, הציבור יודע"

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

בנפש החיים (ש"א פ"ד) כתב לפרש הפסוק, שכוונת הקב"ה לעם ישראל היא, כי לא די בקיום צוויו על ידי הקמת המשכן, אלא עיקר הכוונה והתכלית היא שהאדם יעשה משכן לשכינה בתוכו, והמשכן החיצוני הוא רק דוגמא, היא רצוני שמשכני שבתוכם יראה. ומשום כך כתוב 'ושכנתי בתוכם', היינו ממש בתוך כל אחד ואחד ישראל. וז"ל: אל תחשבו שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש החיצוני, אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתכלית המשכן וכליו, רק לרמוז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם בעצמכם, שתהיו אתם במעשיכם הרצויים בתבנית המשכן וכליו, כולם קדושים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש.

תורה על ההערה

סיפר הרב נחום דיאמנט שליט"א מבוגרי הישיבה, שזכור לו היטב, על מעשה מיוחד שמראה את ענוותנותו המיוחדת של המשגיח. באחד הפעמים רצה מרן המשגיח לתקן תקנה מסוימת בישיבה. כשהרבנית חנה ע"ה - אם הישיבה שמעה על כך, סברה כי בהתאם לנסיבות, אין מרן המשגיח זצוק"ל להסביר את דעתה. המשגיח ברוב קשב וריכוז שמע אותה, כשסיימה אמר: "תודה רבה על ההערה. אני אשמח לשמוע בכל פעם שיש לכם לומר משהו שאינו בסדר"....

ושכינה אומרת "ראו בריה שבראתי בעולמי".

לך מן המפריעים

באחד מלילי שישי בחודשים האחרונים בהם זכינו שאורו של המשגיח יהיה עוד עמנו. זכיתי לסייע לו ושהייתי עמו בבית החולים 'רוטשילד' בחיפה. המשגיח ראה שאני לומד חומש עם פירוש רש"י ושאל אותי, מה אני לומד. עניתי, פרשת לך לך. בתגובה אמר לי: "לך לך מכל המפריעים לעבודת ה', וכשם שאין מקרא יוצא מידי פשוטו גם הוא לא יוצא מידי מדרשו".

הוא הוסיף ואמר לי: "לימוד חומש עם רש"י מביא להרבה דברים טובים ליראת שמים ועוד". עכשיו מצאתי באחד הקלסרים שיחה שכתבתי משנת תשד"מ שנאמרה במוצאי שבת פרשת וירא, בה המשגיח מעורר על חשיבות לימוד שנים מקרא ואחד תרגום, שאין ללמוד את הפרשה בשביל לצאת ידי חובה, אלא על מנת ללמוד את הוראת התורה עברונה, הוא מביא שם את לשונו של המסילת ישרים תורה מביאה לידי זהירות, דהיינו, על ידי הלימוד נלמד להיות זהירים יותר.

באותה שיחה, סיפרתי לו, ששמעתי מאחד מתלמידי ששמע מהאדמו"ר ממאקאווא שליט"א הערה נפלאה. מדוע 'שם' ו'חם' הלכו אחורנית כדי לכסות את אביהם, הלא די היה שיעצמו את עיניהם. והביא בשם אחד הגדולים לבאר, שגם אם המצח יראה דברים אסורים זה גם חמור ואינו הנהגת קדושה.

המשגיח הגיב בשמחה והתלהבות ואמר: "זה פירוש חשוב מאוד".

שמיע בני

אסופת שיחות ממרן המשגיח דבי דב יפה זצוק"ל על התורה והמועדים

אסופת שיחותיו הסעודיות של מרן המשגיח רבי דב יפה זצוק"ל

יופיע בקרוב...

הפצה: משנת תורה

אך עלינו לדעת, כי אמנם הצפייה של הקב"ה מאתנו היא גבוהה מאוד, אך חס ושלום שנתייאש, כי הנה מצינו בכלי המקדש את 'הארון' שהיו כל מדותיו חצויות, האורך, הרחב והגובה, דהיינו שהאדם לא יחשוב שהוא שלם אלא תמיד הוא במצב 'חצוי', יש לו מה לעשות עדיין. לנו לא קשה לחשוב שאנו רק 'חצוי', אלא אפילו אדם גדול וגאון ממש גם כן צריך לדעת שהוא רק 'חצוי'.

אין לנו להיות שבורים מזה, עלינו לשמוח, וכמו שכתוב בתנא דבי אליהו (פ"א) שאחד ממידותיו של הקב"ה הוא "שמח בחלקו" ופירש הגר"א שזה בא ללמדנו שהאדם ברוחניות צריך להיות בכל מצב שמח בחלקו ולהשתדל לעלות מעלה מעלה ולא להסתפק במועט.

כשהמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לונגשטיין זצוק"ל התחיל ללמוד מוסר הוא ראה שהוא 'חולה' חולה בנפשו, הוא לא נשבר מזה כי הוא ראה שיש לו דרך לתקן, ובאמת בקריאת

הגאולה העתידה – בזכות התורה

מה יהיה? איך יהיה? שאלות אלו ועוד כדוגמתן, מרחפות בחללו של עולם, כאשר לכל הנוגע לשחרית הימים. וכבר נתבשרנו כי נוגעים אנו בקציה של האחרית, אויבים מקיפים, משטינים פוערים פיהם, איומים נשמעים מכל עבר, ואנחנו לא נדע מה נעשה, וכיצד נעמוד בזה. בענין זה כותב הג"ר אהרן בנו של ה"חפץ חיים", בהקדמתו לספר "נדחי ישראל": ארשום רעיון נפלא ששמעתי אבי זצ"ל (מובא בספר "חפץ חיים על התורה").

על הפסוק: "מקשה תיעשה המנורה" אומר רש"י: "לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה, השלך את הככר לאש, והיא נעשית מאליה". יש כאן בשורה אודות הגאולה העתידה בזכות התורה. כפי שידוע, את כל כלי המקדש יכול היה משה לעשות בנקל, אולם כשהגיע לעשיית המנורה התקשה ולא יכל לעשותה. עד שאמר לו הקב"ה: השלך את הזהב לאש, ותיעשה המנורה מאלה, לכך נאמר "תיעשה המנורה".

ויש להבין במה נשתנתה המנורה משאר כלי המקדש, עד שלא היה משה יכול לעשותה? על זה אמר ה"חפץ חיים": מפרשי התורה ובעלי אגדה, וכן המלבי"ם

בפירושו על רמזי המשכן, אומרים פה אחד שכל הכלים שהיו בבית המקדש, רומזים על דברים נעלים ונשגבים. לדוגמה: הארון בא לרמוז על החכמה העליונה, אשר אי אפשר להגיע אליה רק על ידי רוח הנבואה. השולחן ולחם הפנים יעליו, רומזים לחיים הגשמיים של עם ישראל. המזבח הוא המתווך והמגשר בין ישראל לאביהם שבשמים, וכן הלאה.

המנורה היא נר התמיד של עמנו, ורומזת על קיומו הנצחי של עם ישראל. לפי דברי הזוהר הקדוש, ציוה הקב"ה למלאכים לעשות מנורה גם למעלה ברקיע, ולהעמידה מול המנורה שבבית המקדש. ובשעה שהיה הכהן מדליק את המנורה שלמטה, היתה נדלקת כנגדה מנורה של מעלה. וזה היה האור, אשר האיר את דרכי החיים של עם ישראל.

לפיכך, בשעה שאמר הקב"ה למשה לעשות את המנורה, דיינו את נר התמיד הרומז לקיום הנצחי של עם ישראל, השקיף משה ברוח הנבואה שהיתה בו, וראה שעתידות לבוא תקופות ארוכות של חושך ואפילה לעם ישראל, ומיליוני בני אדם מאחינו בכל ארצות פזורים יהרגו באכזריות נוראה

בכל מיני מיתות משונות, עד שעם ישראל יתיימש מהגאולה. או-אז התקשה משה, והחל להקשות קושיות עצומות: רבוננו של עולם! איך אוכל לעשות מנורה אשר עבודתה היא להאיר את חיי עם ישראל, בשעה שאני רואה באספקלריא המאירה שעתידו של העם טומן בחובו שרשרת כמעט רצופה של דם ואש ותמרות עשן!?

כאן השיבו הקב"ה תשובה שהיא מפתח להבנת קורות עם ישראל בדורות עולם: השלך את הזהב לאש, ומאליה תיעשה המנורה! כי לא לפי מראה עיניים של בשר ודם ישפוט ה', אלא משפטי ה' עמקו מאוד. דווקא בתקופה של אש יוקדת, דווקא בתקופות של הרג והרס, אשר לפי השכל האנושי אין מוצא ממנו. דוקא משם יבקעו קרני שמשו של עם ישראל. אמנם עת צרה היא ליעקב, אולם - ממנה יושע. דווקא מתקופות אלו תצמח הגאולה.

עוד הורה הקב"ה בזה למשה, שהגאולה תיעשה מאליה בכוחו של הקב"ה. לא על ידכם ולא מרוחכם, ואף לא על ידי החסד לאומיים. אלא כמו שנאמר "כי אתה באש הצתה, ובאש אתה עתיד לבנותה". ומי מבלעדי השי"ת יכול לפדות את עם ישראל

בעת הקץ, בשעה שכל אומות העולם יתנפלו על עם ישראל כאריה טורף, כדי להשמידו ח"ו מארץ החיים?

וסיים אבא את רעיונו הנפלא, אומר הבן, באמרו את הדבר שהוא החלק המעשי החשוב כל כך: אבל עלינו להדליק את מנורת התורה כאן למטה, כדי שנוכל לקוות לשפע האור האלוקי מלמעלה! עכ"ד.

ואם בהדלקת מנורת התורה עסקינו, נאה ויאה להזכיר כאן את אימרתו של מיודענו הג"ר אפרים סטרול זצ"ל, אשר אותה נאה היה דורש ונאה מקיים. הוא שאל מה מרז לנו הכינוי: [היה משה] "מתקשה" המובא בדברי רש"י הנ"ל? ומה פשר המנורה של אש, אשר הראהו הקב"ה? ואמר שנרמז כאן שמשה רבינו ביקש לדעת, כיצד עושים שלימוד התורה יהיה אצלנו במקשה אחת, ברצף של שעות, ימים, חדשים ושנים? והשיבו הקב"ה, צריכים להיות מנורה של אש! ללמוד ב"ברעון", בחשק והתלהבות כי המנורה היא כנגד חכמת התורה. וע"ז אמרו "הרוצה להחכים ידרים" וכשהיא של אש, אז מצליחים. בכך נדליק את מנורת התורה כאן למטה, ונקווה לקבלת שפע אור אלוקי מלמעלה.

מחשבות
והגינות
בראי הפרשה

משנת
מחשבה

כי נער ישראל ואזהבהו ♦ ידידיה כהן

לאחר מתן תורה, וישכם משה בבוקר, וישלח את נערי בני ישראל, ויעלו עולות ויזבחו זבחים שלמים לה' [סוף פרשת משפטים כד.ה]. מדובר על הקרבן שבו נכנסו ישראל לברית עם הקב"ה מיד לאחר שקבלנו את התורה: לא נכנסו אבותינו לברית [שאמרו בה נעשה ונשמע], אלא במילה וטבילה והרצאת דמים - רש"י מחז"ל. ואותם נערים היו הבכורות, שעבדו אז, כמו הכהנים אחר כך.

ויש להתבונן בזה, דלכאורה היה מן הראוי שאת הקרבן החשוב הזה יקריבו זקני ישראל? וגם למה שינה ולא כתב בכורי ישראל, למה הודגש שהיו נערים?

תמיהה זו היתה קשה לתלמי המלך, שבקש מע"ב זקנים שיתרגמו לו את התורה. ועשה הקב"ה נס וכיוונו כולם לעצה אחת - לאותם שינויים. וזה אחד מהם: שינו וכתבו וישלח את זאטוטי בני ישראל. - שלא יאמר גרועים שבכם שלחתם לקבל פני שכינה [רש"י מגילה ט.]. ולשקר לא רצו, כדפי' תוס' שם, לכן לא כתבו וישלח את אצילי ישראל, כדלהלן. ושם גם שינו, וכתבו: ואל זאטוטי

בני ישראל לא שלח ידו. דיש בזאטוטי משמעות גריעות ומשמעות חשיבות כזוטו של ים.

ועדיין עלינו להבין מה שתלמי לא הבין, מה חשיבות יש בנערי ישראל.

מורנו הרב יעקבי אומר שר' א"ה לאפיאן היה רגיל לפרש התפילה: "אל תשליכנו לעת זקנה", לא רק כפשוטו על בית זקנים. אלא גם לצעירים - שלא יהיו זקנים בעבודת ה', זקנים במצוות. יכול להיות אדם מבוגר בזקנה ושיבה שהוא צעיר - נער בעבודת ה', רענן ומלא חיות בתורה ותשוקה להתקדם במצוות. וחלילה יכול להיות בחור וצעיר שהוא זקן, עייף ושבע, בהרגל ובכבודות. וזו זקנתנו: שנישאר [כלל ישראל וכל פרט] צעירים ורעננים בקשר עם הקב"ה - אל תשליכנו לעת זקנה, שלא נהיה זקנים במצוות.

משה רבנו לימד אותנו מיד למחרת מתן תורה, שהאופן ללמוד ולקיימה הוא להיות תמיד "נער"! וישלח את נערי בני ישראל ולא את הזקנים. אח"כ עצם סדר הלימוד הוא באופן של מסירה לזקנים שילמדו את

הצעירים. אבל הגישה של כולם צריכה להיות במרץ נעורים וחיוניות: הוא ינהגנו על מות. כעולמיא בזריזות וחיות.

אצל תלמי וחכמת יון מעלת הצעירים בכח הגוף וביופי, והם מכנים אותו "אביב הנעורים" - זמן הפריחה שאחריה נובלים וכמשים, וחכמה שייכת לזקנים. אבל אצל חכמי ישראל נקראים ימי הנעורים "ימי חרפי" - זמן של נביטה ומילוי לקראת הצמיחה, הכנה לימי הזקנה, זה קנה חכמה.

וזה כמעט משנה מפורשת: משה קבל תורה מסיני, ומסרה...לזקנים, לא - ליהושע, ויהושע מסרה לזקנים. ומעלת יהושע נתפרשה להלן [תשא לג.יא] "ומשרתו יהושע נער לא ימיש מתוך האהל". הגם שלפי החשבון היה אז בן חמשים ושש - רמב"ן. ובגמ' מנחות צט: פרשו מעלה זו, מאי דכתיב לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, פסוק זה אינו לא חובה ולא מצוה אלא ברכה. ראה הקב"ה שדברי תורה חביבים עליו ביותר שנאמר ומשרתו יהושע בו נון נער לא ימיש מתוך האהל, א"ל הקב"ה, יהושע חביבים עליך דברי תורה - לא ימוש

ספר התורה הזה מפיו. כתוב כאן שנער זה לא ימיש, נער זה חביבין עליו דברי תורה ביותר. ובזכות זה זכה לברכה שלא תמוש התורה מפיו.

משה מסרה ליהושע, ויהושע לזקנים. כי לגשת לתורה צריך קודם כל עם תכונה של "נער", לא ימיש, שחביבין עליו דברי תורה.

זה מה שלמדונו רבותינו שנכיר את יצרנו. בקהלת, היצר רע הוא מלך זקן וכסיל. מוכר כסילות ומלך ששומעים לו. והיצר טוב הוא ילד מסכן דלא שומעים לו, וחכם שמציל את האדם. אבל מודגש כאן שהיצה"ר הוא זקן ולא רק כי הגיע קודם. הוא תמיד זקן. והיצר טוב תמיד ילד, תמיד נשאר צעיר בעבודת ה'.

כך קבלנו את התורה: וישלח את נערי, ומסרה ליהושע נער.

וכך תמיד הקשר שלנו עם הקב"ה: בקדש הקדשים שם הארון ובתוכו התורה, ועליו הכרובים שמראים את הקשר שלנו עם ה'. והכרובים היו כ'רביא' - אומר בעל הטורים: כרביא - כי נער ישראל ואזהבהו.

אתם קרויים אדם

"ועשו ארון עצי שיטים" (כה, י)

הקשה רבינו האוה"ח הק' ז"ל: ועשו ארון טעם שבארון שינה ה' את דברו הטוב מכל הכלים, שכולם אמרו ועשית שולחן, ועשית מנורת וגו', ואת המשכן תעשה, ועשית את המזבח עצי וגו', וגם בפרטי הארון עצמו גמר אומר בנוכח, דכתיב וצפית אותו, ויצקת לו, ועשית בדי וגו'. אולי שרמז שאין גופה של תורה יכול להתקיים אלא בכללות כל ישראל, ואין מציאות בעולם יכול עשות כל עקרי התורה... אם הוא כהן הרי זה אינו מקיים נתינת כ"ד מתנות כהונה ופדיון בכור וכו', ואם הוא ישראל הרי אינו יכול לקיים מצות עשה שבהקרבת הקרבנות ודיניהם, אשר רבו מצות עשה שבהם, וכן לוי, ובכללות כל ישראל יקיימו כללות עקרי התורה, לזה אמר ועשו לשון רבים. ובשאר פרטי תיקוני הארון אמר לשון יחיד, כי לתקן כלי התורה שהם לומדיה ועמליה והכנותיה יכולין להתקיים מאדם אחד. עכ"ל.

ובמקום אחר מבאר רבינו את שורש הענין, דהנה קיום המצוות הוא משלים

ומתקן לרמ"ח איבריו ושם"ה גידיו, וא"כ איך יתקון במצוות שקיימו אחרים. ע"כ דע"י חיבור כללות נשמת ישראל לקומה אחת, נחשב שבאמת עשו כולם הכל. ז"ל: (להלן ט"ב) כי כאן עשה הכתוב מחברת הכללות בקיום התורה, והראה כי בני ישראל יזכו זה לזה, והתורה נתנה להתקיים בכללות ישראל, כל אחד יעשה היכולת שבידו ויזכו זה לזה. ואולי כי לזה רמז באומרו (ויקרא י"ח) ואהבת לרעך כמוך, פירוש לצד שהוא כמותך, כי בשלמו ייטיב לך, ובאמצעותו אתה משלים שלימותך, ואם כן אינו אחר אלא אתה עצמך וכאחד מחלקיך. והוא מה שאמר הכתוב כאן ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה'... כינה לכולם יחד מעשה כולם... יאמר על כללותם שעשו הכל. עכ"ל.

והנה הטעם שגילה ה' יתברך סוד זה דוקא כאן, י"ל בתרי אנפי. טעם אחד י"ל ע"פ דברי רבינו להלן (לח כא) שהמשכן כולל כל המצוות, כיון שהמשכן היה כפרה על חטא העגל (שמו"ג נ"ח), והרי שקולה ע"ז ככל התורה כולה, וכדי לכפר על עוון העגל שהוא ע"ז, צייה על בנית

המשכן שכוללת כל המצוות. וכאן לא ביאר רבינו מדוע המשכן חשוב כנגד כל המצוות, אמנם י"ל בפשיטות דמקום גילוי השראת השכינה בישראל הוא גילוי האמונה והיפך חטא ע"ז. ועוד אפשר לפמד"א בחז"ל דהמשכן הוא כולל מעשה שמים וארץ וכל העולם כולו (תנחומא פקודי ב), וגם כל הכוחות והעולמות העליונים (זוה"ק ח"ב רכ). וא"כ המשכן הוא עולם קטן וכולל כל התיקונים. ורמז נתן בזה רבינו שם כי פקודי המשכן גימטריא תרי"ה שהם תרי"ג מצוות וב' לוחות שהם השורש והכולל.

עוד י"ל דנתגלה סוד אחדות ישראל דוקא בארון, ללמד לבני יהודה קשת דאף אחר חורבן הבית שאין מקדש ואין משכן הכולל כל המצוות, אין לנו שיעור רק התורה כי העוסק בתורה אפילו בזמן חורבן הבית יכול לקיים כל המצוות. עפ"י דברי חז"ל (מנחות ק"י) זאת התורה לעולה ולמנחה כל העוסק בפרשת עולה כאילו הקריב וכו'. וכן הם דברי רבינו (ויקרא כו יד) שהאריך שם לבאר שאם לא ישמחו ח"ו לעסק התורה לא יוכלו

לקיים כל המצוות, שהרי בזמן החורבן חסרים הרבה מצוות, וקיומם רק ע"י עסק התורה.

והנה שורש הענין י"ל בדרך אפשר עפ"י מש"כ רבינו (ויקרא י"ב א) ז"ל: כי כל מצות לא תעשה להסיר תחלואי הנפש, וכל מצות עשה להאיר לבחינת הנפש, לצד שעל ידי חטא קדמון הוחשכו מאורי הנפש, ועל ידי שמירת מצות לא תעשה יוסר הפגם, ועדיין תחסר מאורי אורה, ובעשות מצות עשה יאיר אורה... כשחטא אדם הראשון, והיו כל הנפשות תלויות בו כולם טעמו טעם חטא, ועליהם להריק תחלואיהם. עכ"ל. המבואר בזה דהרמ"ח איברים ושם"ה גידים של אדם הראשון הם הטעונים תיקון, וכל הנשמות שאחריו הם פירות הכלל שלו, ולכן כאשר מתקבצים מנשמות כולם רמ"ח מצוות עשה ושם"ה מצוות ל"ת מתקבץ התיקון השלם. אמנם פשוט הוא דדוקא נשמות ישראל קיבלו את התפקיד הגדול וכאמרם (ב"ק לח) אתם קרויים אדם ואין או"ה קרויים אדם.

מעשים
נחמדים
המעוררים
ליראת ה'

משנת המעשה

ולא שמחה של הזללות

הבין שחמדו לו לצון, אבל לא היה לו מה לעשות. כעת החבר נזכר, שאותו בחור בשעתו 'הזמין' את המוהל לברית שוכב על ערש דווי, וזקוק לרחמים גדולים.

הוא גילה תושיה, התקשר למוהל, ושאלו אתה זוכר את המקרה שהיה פורים לפני שנים רבות, כשהזמינו אותך לברית בבאר שבע, השיב,

בוודאי שאני זוכר, אמר לו החבר, הבחור שחמד לך לצון, שוכב כעת על ערש דווי, ואני מבקש ממך שתמחול לו.

המוהל הוא אדם ירא שמים מרבים, ומיד אמר שהוא מוחל לו בלב שלם.

כמה ימים לאחר מכן עשו הרופאים שוב בדיקות לחולה, לראות אולי בכל זאת אפשר לעשות טיפול נוסף, וראו שברוך השם הטיפול הראשון כן הועיל, והחולה מתאושש. עד לרגע זה לא יודעים להסביר, מה קרה שבדיקות הראשונות הטיפול לא עזר, וכעת הטיפול הועיל, אבל החולה וחבירו יודעים טוב מאד, בינתיים הם בקשו מחילה מהמוהל.

(באדיבות 'ווי העמודים')

סיפר יהודי על ידידו, שחלה לא עלינו במחלה הנוראה, הלה עבר טיפולים קשים, ולאחר הטיפולים עשו לו הרופאים בדיקות, וראו שהטיפול לא עזר, החולה ומשפחתו היו שבורים ורצוצים מכך, לא די שעבר טיפולים קשים אלו, אלא שהם גם לא הועילו.

חבר של אותו חולה, נזכר במעשה שהיה לפני שנים רבות, כשהחולה היה בחור, החליט שפורים זה זמן של שמחה, ומחוסר שכל, התחלף לו שמחה בהוללות, והחליט לחמוד לצון למוהל.

אותו מוהל שכיום הינו מומחה עם וותק רב היה אז בראשית דרכו, והוא הזמינו ביום פורים לברית מילה שתערך בבאר שבע, למרות שפורים הוא יום דחוק, ויש מצוות רבות לקיים, מכל מקום משום חביבות המצוה נענה אותו המוהל בשמחה, והודיע שהוא בא לברית.

ביום פורים הזמין הלה מונית לבאר שבע, הוא בזז שעות רבות על הנסיעה, וכשהגיע לכתובת שבידו, ראה שאין שם תינוק, ובית הכנסת ריק מאדם, הוא התקשר לטלפון של הבחור, וזה התפקע מצחוק בטלפון, מהבדיחה ש'הצליחה', הבחור אמר לו אוי שכחנו להודיע לך, שלבסוף הברית התבטלה, המוהל חזר לביתו מדוכדך, הוא

"מזלא טבא וגדיא יאה"

מערכת משנתה של תורה

מברכת את עורך מדור "משנת המוסר"

הרב ידידיה שוורץ שליט"א

לרגל הוצאת הספר

'שמע בני'

אסופת שיחות ממרן המשגיח

הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל

שפורסמו באדיבותו בעלונינו

מדי שבת בשבתו,

יה"ר שכה יתן ה' וכה יוסיף בעוד חיבורים

ויזכה לקדש ש"ש באמת, אמו"א.

באלוהי רבה, באלוהי